

Asia: VN/30583/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston maaseutupoliittiseksi selonteoksi eduskunnalle

1. Yleiset huomiot

Mitä ajatuksia selontekoluonnos herättää? Huom. Ilmoita tässä, mikäli yksityishenkilönä haluat, että lausuntosi näkyy myös hankeikkunassa.

Selonteko (luonnos) on tärkeä ja ajankohtainen, mutta se olisi saanut tulla jo aiemmin viitaten maaseudulla tapahtuneeseen kehitykseen viime vuosina ja vuosikymmeninä. Lisäksi selonteossa olisi voitu selkeämmin viitata aiempiin vastaaviin selontekoihin. Lisäksi huomiota kiinnittää se, miten valtion talousarviokeskustelu elokuussa 2025 suhteutuu selontekoluonnoksen tavoitteisiin ja kehittämissuosituksiin kun yhtäältä painotetaan kumppanuuksia ja toisaalta ollaan leikkaamassa selontekoluonnoksessa maaseudulle keskeiseksi katsotulta 3. sektorilta (esim. kylätoiminta) pois.

2. Maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmä

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmään liittyen olennaiset?

Paikkaperustaisuus on hyvä lähtökohta koskien maaseutupolitiikan suunnittelujärjestelmää. Eri alueiden vahvuuksien, tarpeiden ja mahdollisuuksien tunnistaminen hyvä tarkastelutapa. Maaseutu (ml. saaristo) ja sen erilaiset määrittelytavat on hyvin avattu, samoin kuin maaseutu-politiikan määrittely. Tieto ja sen merkitys maaseudun kehittämiseksi noteerattu hyvin. Viitaukset myös kv. tason maaseutupoliittiseen järjestäytymiseen myös hyvät.

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä?

Turvallisuus ja varautuminen on tässä dokumentissa jätetty vähemmälle huomiolle mutta toki viitataan toiseen asiakirjaan, jossa tätä tematiikkaa on avattu laajasti (Yhteiskunnan turvallisuus-strategia YTS).

3. Maaseutualueiden tilannekuva ja muutostekijät

Ovatko selonteossa tunnistetut näkökohdat maaseutualueiden tilannekuvaan ja muutostekijöihin liittyen olennaiset?

Maaseudun demografiset muutokset, talouteen ja osaamiseen (osaamistarpeet) liittyvät tarpeet ja niiden muutokset, palveluihin ja palveluverkkoihin liittyvät muutokset ovat olennaiset nostot. Samoin tärkeä esiin nostettu tekijä on maaseutu-kaupunki -vuorovaikutus. Hyvä huomio on puheen (joko negatiivinen tai positiivinen) vaikutus maaseudun imagolle ja sen kehitykselle. Vahvojen paikallisyhteisöjen korostaminen on myös positiivinen huomio (toimiminen jul-kisen vallan tukena esim. digitalisaation paikallisessa edistämisessä tai vaikkapa varautumis-toiminnassa).

Puuttuuko tarkastelusta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

4. Kansallinen maaseutuvisio

Onko selonteossa kuvattu maaseutuvisio olennainen?

Kumppanuuteen ja ihmisiin eri rooleissaan pohjautuva maaseutuvisio on oikea ja olennainen tässä ajassa; ”Tavoitteellinen kumppanuus” on hyvä ”slogan” tässä. Mielikuvia luodessa, pää-töksiä tehtäessä ja arjen elämässä sekä yrittäjyydessä on tarkasteltava maaseutua paikallis-lähtöisesti, kunkin seudun omat tarpeet ja voimavarat huomioiden. Rakentavan puheen merkitys on maaseutuvisiossakin nostettu hyvin esiin. Tulevaisuuden uskon luominen on ennak-koedellytys maaseudun veto- ja pitovoimalle. Myös tässä korostuu yhteistyö yli sektorirajojen sekä kaupunki-maaseutu -kumppanuuden tarve.

Puuttuuko maaseutuvisiosta jokin näkökohta, joka tulisi lisätä ottaen huomioon selonteon tarkoitus ja tavoitteet?

-

5. Poikkihallinnolliset tavoitteet ja kehittämissuosituks

Ovatko selonteossa tunnistetut poikkihallinnolliset tavoitteet (5 kpl) ja kehittämissuosituks (24 kpl) olennaiset?

Tavoitteet, jotka koskevat digitalisaation ja fyysisen saavutettavuuden ajantasaistamista, ta-louden rakenteiden uudistamista, toimintaedellytysten, luottamuksen ja tulevaisuudenuskon voimistamista, maaseututiedon lisäämistä ja koontia sekä maaseutupoliittisen suunnittelujär-jestelmän terävöittämistä ovat kaikki olennaisia nykyisessä tilanteessa. Maaseudun toiminta-edellytysten turvaaminen on avain maaseudun asuttuna ja aktiivisena pitämiselle, mikä on myös ehdoton turvallisuustekijä tilanteessa, jossa elämme nyt.

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset tavoitteet (1-3 kappaletta)?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit tavoitteisiin tavoitekohtaisesti:

Tavoite: Vahvistetaan talouden uudistumista tukevia rakenteita [2. Tavoite: Vahvistetaan talouden uudistumista tukevia rakenteita Maaseudun elinkeinollinen potentiaali on tunnistettava nykyistä paremmin; uudet innovaatiot ja arvoketjut tulee huomioida suunnittelussa.]

Mitkä ovat näkökulmastanne tärkeimmät poikkihallinnolliset kehittämissuositukset (1-5 kappaletta)? (Merkitse kehittämissuositusten numerot 1-24)

-

Puuttuuko poikkihallinnollisista tavoitteista tai kehittämissuosituksista jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

Voit kirjoittaa mahdolliset tarkemmat kommentit kehittämissuosituksiin suosituskohtaisesti:

-

6. Liite: Maaseutualueiden nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvaus

Ovatko liitteessä kuvatut maaseutualueiden nykytilanne ja muutostekijät olennaiset?

Kuvattu nykytilanne ja muutostekijät ovat olennaiset.

Puuttuuko nykytilanteen ja muutostekijöiden kuvauksesta jokin kansallisesti merkittävä näkökohta, joka tulisi lisätä?

-

7. Muut täydennystarpeet

Onko selonteossa muita täydennystarpeita?

-

Heinonen Sami
Varsinais-Suomen liitto